

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Vergadering van 25 februari 2021

Verslag van de deputatie

Bevoegd deputatielid: Ludwig Caluwé

Telefoon: 03 240 52 48

Agenda nr. 4/4

Vastgoed. Rumst. Molenbeek (A.6.05). Verlegging en openlegging ter hoogte van de Kerremansstraat. Voorlopig onteigeningsbesluit met onteigeningsplan. Goedkeuring.

1. Bevoegdheid

Artikel 43 van het provinciedecreet van 9 december 2005.

2. Juridische context

- Onteigeningsdecreet d.d. 24 februari 2017.
- Besluit van de Vlaamse regering van 27 oktober 2017 tot uitvoering van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.
- Decreet Integraal Waterbeleid d.d. 18 juli 2003.
- Omzendbrief KB/ABB 2019/3 over de transacties van onroerende goederen door lokale en provinciale besturen en door besturen van erkende diensten.

3. Feitelijke context en verantwoording

Het gebrek aan een gescheiden rioolstelsel

In de Kerremansstraat en een deel van de 's Herenbaan is er momenteel geen riolering aanwezig, tenzij zeer beperkt ter hoogte van de aansluiting aan het kruispunt Molenstraat. Afvalwater en regenwater worden geloosd in baangrachten die aan weerszijden van de straten, ter hoogte van de woningen, overwelfd zijn. De overwelingen verkeren in slechte staat en zijn ernstig aangeslibd. Er zijn veelal ook geen kopmuren aan de duikeruiteinden aanwezig.

De baangrachten stromen noordelijk af in de richting van de Molenstraat en sluiten afwaarts ter hoogte van het kruispunt Molenstraat aan op de overwelfde Molenbeek. Deze waterloop stroomt vanaf het kruispunt ingebuisd verder aan de zuidelijke kant van de Molenstraat in westelijke richting tot aan de overstortconstructie naar de open bedding van de waterloop.

Dit rioleringsproject van Pidpa en de gemeenten Rumst en Boom voorziet in de realisatie van een volledig gescheiden rioolstelsel. Het nieuwe en gescheiden rioleringsstelsel zal noordelijk afstromen naar de Molenstraat waar het aansluit op een optimaal gescheiden rioleringsstelsel.

Overstromingsgevoeligheid van de Molenbeek

De omgeving stroomafwaarts ter hoogte van de aansluiting Molenstraat is erg wateroverlastgevoelig omdat de aansluiting van het regenwaterstelsel van de Molenstraat op de Molenbeek laag gelegen is ten opzichte van het omringende gebied. Bovendien zorgt het grote verval voor een (te) grote stroomsnelheid in de RWA-rioleringen aan de Molenstraat. Bijkomend is er bij hevige regenbuien een grote overstortwerking van het afvalwatersysteem, waarbij overtollig water bijkomend wordt afgezet naar de waterloop. Rioolwater van de dorpskern van Reet wordt immers via de Molenstraat stroomafwaarts vervoerd. Deze cumul van toevoeren leidt bij hevige regenbuien tot wateroverlast in het laaggelegen gedeelte van de Molenstraat en zorgt voor opstuwning in de waterloop ter hoogte van de aansluiting aan de Kerremansstraat.

In dit project wordt het regenwater volledig afgekoppeld van het afvalwaterstelsel en het regenwater maximaal ter plaatse gehouden voor hergebruik en infiltratie.

Er worden open structuren binnen het openbaar domein gerealiseerd door onder andere de aanleg van natuurlijke verdiepte groenzones (wadi's).

Waar mogelijk worden groenvakken voorzien (betere woonleefbaarheid, vermindering van de verharde oppervlakte betere infiltratie in de bodem).

Een deel van de buffering wordt voorzien buiten de grenzen van openbaar domein, en dit in de vorm van een open gracht en een natuurlijk open bufferbekken (aangelegd door het gemeentebestuur).

De verlegging en openlegging van de Molenbeek door de provincie Antwerpen

Momenteel is de Molenbeek vanaf de Kerremansstraat stroomafwaarts ingebuisd tot aan de uitstroom aan de Molenstraat naar het retentiebekken. Deze uitstroom is gekoppeld aan het RWA-stelsel van de Molenstraat en de overstort vanuit het gemengd stelsel aan de Molenstraat. Via de Molenstraat wordt het water van een groot en sterk hellend stroomgebied afgevoerd (o.m. de zogenaamde 'Matexiwijk' en het centrum van Reet). Door de toevloed van grote volumes bij piekbuien vanuit zowel het rioolstelsel als vanuit de waterloop zelf treedt frequent wateroverlast op in de lager gelegen zone van de Molenstraat.

In dit project is voorzien dat het tracé van de waterloop zuidelijk verlegd en verbonden wordt met het RWA-stelsel van de Molenstraat.

De huidige bedding van de waterloop achter de woningen Molenstraat nummers 139 tot 147 wordt behouden als afwateringsgracht voor de aanpalende percelen. Het gemeentebestuur wenst dit deel van de waterloop om te vormen tot een gracht van algemeen belang (te onderhouden door Pidpa). Ter hoogte van het beginpunt van het nieuwe tracé wordt de verbinding tussen de bestaande en nieuwe bedding onderbroken (demping).

Het verleggen van de waterloop zorgt voor een breder en meanderend stroomprofiel en reduceert de overwelvingen tot het minimum.

Voor deze verlegging zullen enkele gronden verworven moeten worden.

De kostprijs van de grondverwervingen wordt geraamd op 20.270,00 EUR (schattingswaarde grond) + 4.722,95 EUR (wederbeleggingsvergoeding) + 88,69 EUR (wachtintresten) + 17.744,50 EUR (vergoeding opstanden) = 42.826,14 EUR.

Bij het onteigeningsbesluit dienen de noodzaak en het openbaar nut gemotiveerd te worden. De hierna volgende argumenten kunnen hiertoe worden ingeroepen:

Het openbaar nut

Door de bijna jaarlijks weerkerende wateroverlast ter hoogte van het kruispunt Kerremansstraat-Molenstraat en in de Molenstraat zelf is het nodig om de concentratie van water op die locaties te verminderen. De Molenstraat is het laagst gelegen punt, waar alle oppervlaktewater en rioleringswater zich verzamelt. De Molenbeek loopt in huidige toestand ingebuisd onder de Molenstraat, hetgeen enerzijds een beperking in buffercapaciteit geeft, en anderzijds door de interactie met de rioleringsinfrastructuur tot de gekende wateroverlast leidt. De verlegging van de Molenbeek zorgt ervoor dat er een bypass gecreëerd wordt zodat het water van de Molenbeek niet meer doorheen de Molenstraat passeert. Omdat de waterloop dan ook in een open profiel gelegd wordt, komt er meer buffercapaciteit ter beschikking bij felle neerslag en is het veel eenvoudiger om het onderhoud van de waterloop uit te voeren. Zowel de verlegging van de Molenbeek, weg van de Molenstraat, als de uitvoering in een open bedding - en dit in combinatie met de gelijktijdig geplande rioleringswerken in de Kerremansstraat - moeten de passage van grote volumes water doorheen de Molenstraat tegengaan. Daarmee kan het risico op wateroverlast in de Molenstraat gevoelig verminderd worden.

De noodzaak

De aanleg van de bypass van de Molenbeek is noodzakelijk ter remediëring van de bijna jaarlijks terugkerende wateroverlast in de Molenstraat. Aangezien de Molenstraat het laagste punt is waar het water zich verzamelt, is het van belang om voor de waterloop een verlegging te voorzien waarmee dit laagste punt kan vermeden worden. De voorziene verlegging vormt een bypass waardoor het water van de waterloop, alsook het hemelwater dat van de hellende Kerremansstraat afkomstig is, niet meer naar de Molenstraat stroomt, maar ter hoogte van het overstromingsgebied Molenbeekse Plassen terug in de huidige loop van de Molenbeek terecht komt. Omwille van de bebouwingstoestand van de Kerremansstraat en de hydraulische eigenschappen van de waterloop, is de voorziene bypass de enige mogelijkheid om de waterloop zowel topografisch, landschappelijk als hydraulisch te kunnen verleggen en alzo het risico op wateroverlast in de Molenstraat te verminderen.

De deputatie stelt de provincieraad voor het voorgelegde rooilijn- en onteigeningsplan en de projectnota, alsook de opgegeven motivatie ter verantwoording van het openbaar nut en de noodzaak van de onteigening voorlopig goed te keuren.

De bijlagen zijn digitaal beschikbaar.

Bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

SDG 6. Schoon water en sanitair

SDG-subdoelstelling 6.6 Tegen 2020 de op water gebaseerde ecosystemen beschermen en herstellen, met inbegrip van bergen, bossen, moerassen, rivieren, grondwaterlagen en meren.

SDG 11. Duurzame steden en gemeenschappen

SDG-subdoelstelling 11.5 Tegen 2030 het aantal doden en getroffen en aanzienlijk verminderen en in aanzienlijke mate de rechtstreekse economische impact op het bruto binnenlands product terugschroeven dat veroorzaakt wordt door rampen, met inbegrip van rampen die met water verband houden, waarbij de klemtoon ligt op het beschermen van de armen en van mensen in kwetsbare situaties.

4. Procedurele vormvereisten

De deputatie keurde dit verslag goed in zitting van 4 februari 2021.

5. Financiële aspecten

Krediet is voorzien in het budget.

BESLUIT:

Artikel 1:

Het rooilijn- en onteigeningsplan 'Kerremansstraat - deel waterloop' van 7 september 2020 met plannummer 1.1 en opgemaakt door landmeter-expert Kris Mertens voor de verlegging en openlegging van de Molenbeek ter van hoogte van de Kerremansstraat te Rumst, wordt goedgekeurd.

Artikel 2:

De projectnota zoals voorgebracht in bijlage wordt goedgekeurd.

Artikel 3:

Goedkeuring wordt gehecht aan de motivatie ter verantwoording van het openbaar nut en van de noodzaak van de onteigening:

Het openbaar nut:

Door de bijna jaarlijks weerkerende wateroverlast ter hoogte van het kruispunt Kerremansstraat-Molenstraat en in de Molenstraat zelf is het nodig om de concentratie van water op die locaties te verminderen. De Molenstraat is het laagst gelegen punt, waar alle oppervlaktewater en rioleringswater zich verzamelt. De Molenbeek loopt in huidige toestand ingebuisd onder de Molenstraat, hetgeen enerzijds een beperking in buffercapaciteit geeft, en anderzijds door de interactie met de rioleringsinfrastructuur tot de gekende wateroverlast leidt. De verlegging van de Molenbeek zorgt ervoor dat er een bypass gecreëerd wordt zodat het water van de Molenbeek niet meer doorheen de Molenstraat passeert. Omdat de waterloop dan ook in een open profiel gelegd wordt, komt er meer buffercapaciteit ter beschikking bij felle neerslag en is het veel eenvoudiger om het onderhoud van de waterloop uit te voeren. Zowel de verlegging van de Molenbeek, weg van de Molenstraat, als de uitvoering in een open bedding - en dit in combinatie met de gelijktijdig geplande rioleringswerken in de Kerremansstraat - moeten de passage van grote volumes water doorheen de Molenstraat tegengaan. Daarmee kan het risico op wateroverlast in de Molenstraat gevoelig verminderd worden.

De noodzaak:

De aanleg van de bypass van de Molenbeek is noodzakelijk ter remediëring van de bijna jaarlijks terugkerende wateroverlast in de Molenstraat. Aangezien de Molenstraat het laagste punt is waar het water zich verzamelt, is het van belang om voor de waterloop een verlegging te voorzien waarmee dit laagste punt kan vermeden worden. De voorziene verlegging vormt een bypass waardoor het water van de waterloop, alsook het hemelwater dat van de hellende Kerremansstraat afkomstig is, niet meer naar de Molenstraat stroomt, maar ter hoogte van het overstromingsgebied Molenbeekse Plassen

terug in de huidige loop van de Molenbeek terechtkomt. Omwille van de bebouwingstoestand van de Kerremansstraat en de hydraulische eigenschappen van de waterloop, is de voorziene bypass de enige mogelijkheid om de waterloop zowel topografisch, landschappelijk als hydraulisch te kunnen verleggen en alzo het risico op wateroverlast in de Molenstraat te verminderen.

Artikel 4:

De onteigenende instantie voor de te verwerven innemingen in gele kleur aangeduid op het goedgekeurde rooilijn- en onteigeningsplan is de provincie Antwerpen.